

مقدمه:

پرستاران یکی از اعضای بسیار مهم در کادر و تیم پزشکی و مراقبتی و بهداشتی می باشند و نقش های بسیاری از جمله نقش های مراقبتی، درمانی، حمایتی، مشاوره‌ای، مدیریتی و ... دارند. در رابطه با وظایف هایی که پرستاران بر عهده دارند نیز لازم است بدانید که یاری نمودن به پزشکان و سایر کادر بیمارستان، ثبت مشخصات بیمار در پرونده ی پزشکی و همچنین ارائه گزارشات پرستاری، همکاری با بخش های مختلف بیمارستان، دادن داروهای بیمار مطابق با دستورات پزشک معالج، انجام دادن کارهای تزریقاتی، تزریق خون، تمیز کردن و پانسمان زخم های بیماران و ... از جمله وظایفی است که پرستاران بر عهده دارند.

نقشهای پرستار:

- ۱- مراقبت کننده: نخستین نقش پرستار مراقبت کردن از فرد مورد نظر (بیمار)
- ۲- تعلیم دهنده (معلم): اجرا و ارزیابی طرحهای آموزشی برای فرد و خانواده وی جهت رفع نیازهای یادگیری آنان مشاور: جمع آوری اطلاعات برای تحصیل در حل مشکل و تصمیم گیری
- ۳- رهبر: محقق و حمایت کننده از مددجو و خانواده
- ۴- نقش درمانی
- ۵- نقش حفاظتی
- ۶- نقش هماهنگ کننده

کسانی که دوره کارشناسی پرستاری را می گذرانند قادر به انجام امور زیر خواهند شد:

۱. اجرای مراقبت از بیماران بر اساس فرآیند پرستاری، رساندن دارو و انجام سایر درمان ها و توجه به واکنشهای حاصل و کاربرد آنها

۲. سرپرستی و ارزیابی فعالیتهای انجام شده توسط گروه پرستاری و شناسایی و بررسی مشکلات خدمات پرستاری و کمک در حل آنها
 ۳. ایجاد هماهنگی در تقسیم و فعالیتهای پرستاری با توجه به تجربیات و معلومات هر یک از اعضاء گروه پرستاری
 ۴. برقراری ارتباطی انسانی و اسلامی با بیماران
 ۵. ایجاد محیط فیزیکی امن، بهداشتی و مرتب با ارائه مراقبت های پرستاری جهت آسایش و آرامش جسمی و روانی بیماران
 ۶. مشاوره راهنمایی و برقراری ارتباط با مددجویان، بیماران و خانواده آنان به منظور درک نیازهایشان و کمک به رفع مشکلات بهداشتی و درمانی آنان با توجه به کاربرد مراقبت های اولیه بهداشتی، با همکاری سایر کارکنان و اعضاء گروه پزشکی
 ۷. آموزش نکات بهداشتی و مراقبتی به مددجو، خانواده و سایرین
 ۸. ارائه مراقبت های پرستاری در بخشهای تخصصی ویژه
 ۹. آموزش بهداشت و همکاری با گروه بهداشت در طرح و برنامه ریزیهای پیشگیری از بیماریها با توجه به فلسفه بهداشت برای همه و استراتژی مراقبت های اولیه بهداشتی به منظور اعتلای سلامت جامعه
 ۱۰. قبول مسئولیت در امر سازمان دهی و مدیریت در مراکز بهداشتی، درمانی و آموزشی
- رشته پرستاری** از جمله رشته هایی است که با وجود مشقت هایی که دارد اما رشته بسیار محبوبی در بین داوطلبان گروه علوم تجربی است و همواره علاقه مندان بسیاری دارد و هر ساله داوطلبان بسیاری خواهان کسب رتبه قبولی در این رشته هستند و شاهد آن هستیم که متقاضیان در صورت عدم قبولی در این رشته نیز به دنبال آگاهی از شرایط **پرستاری بدون کنکور** و تحصیل در رشته پرستاری هستند.

توانایی‌های مورد نیاز و قابل توصیه:

پرستار کسی است که باید روزی ۸ ساعت در بخش‌های مختلف بیمارستانی با تمامی وجود در خدمت تیم پزشکی باشد. باید سالها در بخش سرطان یا سوانح و سوختگی، دردمندترین بیماران را مشاهده کند و در حد توانش به آنها رسیدگی نماید و در یک کلام باید عشق به هم‌نوع و ایثار و همیاری در ذره ذره وجودش پدیدار باشد.

دانشجوی پرستاری باید عاشق انسان و انسانیت باشد تا بتواند در شرایط سخت و بحرانی حتی زمانی که خسته است یا آمادگی جسمی و روحی لازم را ندارد، به دیگران کمک کند. همچنین باید فردی منظم و دقیق باشد و بداند که نظم و سختگیری اساس کار رشته پرستاری است و از لحاظ درسی نیز لازم است که به زیست‌شناسی، شیمی و زبان انگلیسی مسلط باشد چون برای روزآمد بودن و اطلاع از آخرین دستاوردهای دانش پرستاری، لازم است که از مجلات و منابع علمی به زبان انگلیسی استفاده کند.

دانشجوی پرستاری باید از سلامت کامل جسمانی برخوردار باشد تا به یاری دید قوی بتواند کارهای ظریف و دقیق پرستاری را بخوبی انجام دهد و با شنوایی خوب صدای قلب را حتی اگر ضعیف باشد، بشنود. حتی داشتن قدی متناسب و عدم لکنت زبان یا لرزش دست در این رشته ضروری است. چون همین مشکلات به ظاهر کوچک، در کارایی یک پرستار بسیار موثر است.

پرستار باید بیش از هر چیز متواضع بوده و هدفش خدمت به مردم باشد و باید در انجام هر خدمتی پیش قدم باشد. همچنین لازم است که روابط عمومی خوبی داشته باشد چون پرستار نزدیکترین فرد به بیمار است و حتی بعضی از بیماران مشکل خود را به راحتی با پزشک در میان نمی‌گذارند اما با پرستاری که روابط عمومی خوبی داشته و توانسته است اعتماد بیمار را جلب کند، در میان می‌گذارند. همچنین اطلاعات عمومی

خوب در زمینه پزشکی برای یک پرستار ضروری است چون پرستار به نوعی دیگر درمانگر بیمار است و حتی دروسی که می‌خواند همان دروس پزشکی است با دیدگاهی دیگر.

پرستاری علم و هنر است برای همین یک پرستار باید علاوه بر دانش لازم، از آمادگی روحی و روانی، صبر و حوصله، روابط عمومی خوب و قدرت تجزیه و تحلیل بالا برخوردار باشد. به عبارت دیگر یک پرستار نمی‌تواند تنها با تکیه بر دروس دانشگاهی، در کار خود موفق شود بلکه باید از دانش خود در شرایط مختلف و متفاوت به درستی استفاده کند و این نیاز به قدرت تجزیه و تحلیل خوب، سرعت عمل و آمادگی روحی و روانی دارد.

پرستار با دردمندترین افراد جامعه در ارتباط است برای همین باید جسمی قوی و روحی توانا داشته باشد تا بتواند از عهده شب‌کاری یا کار در بخش‌هایی حساس و دشوار مثل C.C.U، I.C.U، بخش بیماران سرطانی یا بخش سوانح و سوختگی برآید و در ضمن دچار فشارهای روحی و روانی یا ناتوانی‌های جسمی نشود. بنابراین لازمه موفقیت در رشته پرستاری (به دلیل ارتباط با بیماران) داشتن ویژگی‌های نظیر توانایی ذهنی و جسمی مناسب، صبر و همدردی و حس دلسوزی، احترام و داشتن برخورد مناسب با بیماران، حفظ آرامش در شرایط بحرانی، علاقه و تمایل قلبی برای کمک به دیگران و ... است. بنابراین پیش از انتخاب رشته و تحصیل در آن می‌بایست با روحیات خود کاملاً آشنایی داشته باشید تا در طول دوره تحصیل با مشکل مواجه نشوید. البته این مورد را هم در نظر داشته باشید که رشته پرستاری به لحاظ بازار کار در وضعیت مناسبی قرار دارد و تنوع محیط کار پرستاران بسیار زیاد است و خوشبختانه اغلب فارغ التحصیلان این رشته جذب بازار کار می‌شوند و با بیکاری مواجه نخواهند شد.

مدت دوره آموزش :

مدت تحصیل حداقل ۴ سال و حداکثر ۵ سال (در شرایط خاص و با موافقت آموزش کل دانشگاه علوم پزشکی مثل : مرخصی تحصیلی و ...) می باشد. **رشته پرستاری** در مقطع کارشناسی ۱۳۰ واحد درسی را در بر می گیرد که ۲۲ واحد درسی مربوط به دروس عمومی، ۱۵ واحد درسی مربوط به دروس پایه، ۵۴ واحد درسی مربوط به دروس تخصصی، ۱۸ واحد درسی مربوط به دروس کار آموزی و ۲۱ واحد هم به دروس کارآموزی در عرصه اختصاص دارد. علاقه مندان به تحصیل در رشته پرستاری توجه داشته باشید که در جدول زیر می توانید لیست دروس مقطع کارشناسی رشته پرستاری را مشاهده نمایید.

دروس عمومی	دو درس از دروس مبانی نظری اسلام - ادبیات فارسی - یک درس از دروس اخلاق اسلامی - زبان عمومی - یک درس از دروس انقلاب اسلامی - تربیت بدنی ۱ و ۲ - یک درس از دروس تاریخ و تمدن اسلامی - دانش خانواده و جمعیت - تاریخ فرهنگ و تمدن اسلام و ایران - یک درس از دروس آشنایی با منابع اسلامی
دروس پایه	تشریح - میکروب شناسی - فیزیولوژی - انگل شناسی - ژنتیک و ایمونولوژی - آمار حیاتی مقدماتی - بیوشیمی - تحقیق در پرستاری - فناوری اطلاعات در پرستاری

<p>دروس تخصصی</p>	<p>تغذیه و تغذیه درمانی - اصول اپیدمیولوژی و مبارزه با بیماریهای شایع در ایران - روانشناسی فردی و اجتماعی - داروشناسی - زبان تخصصی - فرایند آموزش بیمار - اخلاق پرستاری و ارتباط حرفه ای - پرستاری سلامت فرد و خانواده - پرستاری سلامت جامعه - پرستاری و بهداشت محیط - اصول ومهارتهای پرستاری - بررسی وضعیت سلامت - پرستاری بهداشت مادر و نوزاد - پرستاری در اختلالات سلامت مادر و نوزاد - مفاهیم پایه پرستاری - پرستاری بزرگسالان / سالمندان ۱ - پرستاری بزرگسالان / سالمندان ۲ - پرستاری بزرگسالان / سالمندان ۳ - مراقبتهای پرستاری در منزل - مراقبتهای جامع پرستاری در بخشهای ویژه - پرستاری اورژانس در بحران ها و حوادث غیرمترقبه - پرستاری کودک سالم - پرستاری بیماریهای کودکان - پرستاری بهداشت روان - پرستاری بیماریهای روان - اصول مدیریت خدمات پرستاری</p>
<p>دروس کار آموزی</p>	<p>اصول و مهارتهای پرستاری - پرستاری بهداشت مادران و نوزاد - پرستاری سلامت جامعه/ فرد و خانواده / محیط - پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۱ - پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۲ - پرستاری بزرگسالان/سالمندان ۳ - پرستاری در مشکلات شایع ایران - پرستاری کودک سالم و پرستاری بیماریهای کودکان - پرستاری بهداشت روان و پرستاری بیماریهای روان - فارماکولوژی بالینی - پرستاری مراقبتهای ویژه</p>

<p>درس کارآموزی در</p> <p>عرصه</p>	<p>پرستاری بهداشت مادران و نوزاد - پرستاری سلامت جامعه/فرد و خانواده/محیط - پرستاری بزرگسالان/سالمندان (۱-۳) و پرستاری مراقبت در منزل - پرستاری بیماریهای کودکان - اصول مدیریت خدمات پرستاری - پرستاری مراقبتهای ویژه - پرستاری اورژانس در بحران ها و حوادث غیر مترقبه</p>
--	---

ادامه تحصیل در رشته پرستاری تا چه مقطعی امکان پذیر است؟

امکان ادامه تحصیل در رشته پرستاری تا مقطع دکتری وجود دارد. بنابراین اگر خواهان ادامه تحصیل در این رشته در مقاطع بالاتر هستید لازم است بدانید که طول دوره تحصیل در مقطع کارشناسی ارشد رشته پرستاری ۲ سال است و در مجموع ۲۶ واحد درسی را در برمی گیرد و فارغ التحصیلان مقطع ارشد می توانند در مراکز مختلف بهداشتی درمانی، مدیریت خدمات پرستاری و ارائه خدمات بالینی، در امور آموزش، در دانشکده‌های پرستاری به فعالیت بپردازند

دوره دکترای پرستاری

دانشجویان علاقه مند به تحصیل در مقطع دکتری رشته پرستاری و دارندگان مدرک کارشناسی ارشد پرستاری طبق ضوابط خاصی، از جمله داشتن شرایط عمومی ورود به آموزش عالی و کسب نمره قبولی در یکی از آزمون‌های زبان انگلیسی، قبولی در آزمون کتبی ورودی و مصاحبه و گذراندن دوره آموزشی شامل ۲۵ واحد درس اختصاصی، ۲۰ واحد رساله دکتری و امتحان جامع دکتری به دریافت درجه دکترای پرستاری نایل می‌گردند. دارندگان درجه دکترای پرستاری در حال حاضر امور برنامه‌ریزی آموزشی و پژوهشی، تدریس و تحقیق و مدیریت در سطوح بالاتر را در دانشگاه‌های علوم پزشکی (آزاد و دولتی) عهده‌درا می‌شوند. در جدول زیر لیست رشته های مقطع کارشناسی ارشد رشته پرستاری را ملاحظه می فرمایید.

رشته های مقطع کارشناسی ارشد رشته پرستاری

رشته پرستاری داخلی - جراحی	سم شناسی	رشته علوم بهداشتی در تغذیه	مدیریت پرستاری	تاریخ علوم پزشکی	پرستاری اورژانس
رشته پرستاری کودکان	رشته روان پرستاری	اتاق عمل	رشته مهندسی پزشکی (زیست مواد)	ژورنالیزم پزشکی	برنامه ریزی یادگیری الکترونیکی در علوم پزشکی
اکولوژی انسانی	پرستاری توانبخشی	رشته ارزیابی فناوری سلامت	تکنولوژی آموزشی در علوم پزشکی	رشته مهندسی پزشکی (بیوالکتریک)	مدیریت توانبخشی
رشته آمار زیستی	رشته آموزش بهداشت	رشته تکنولوژی گردش خون	رشته انفورماتیک پزشکی	رشته پرستاری نظامی	رشته ارگونومی
آموزش پزشکی	رشته رفاه اجتماعی	رشته زیست فناوری پزشکی	رشته نانوتکنولوژی پزشکی	رشته مدیریت خدمات بهداشتی درمانی	رشته کتابداری و اطلاع رسانی پزشکی

رشته فناوری	رشته پرستاری	رشته	رشته پرستاری	رشته علوم	رشته سلامت
اطلاعات سلامت	مراقبت‌های ویژه	فیزیولوژی	سالمندی	تشریحی	سالمندی
رشته پرستاری مراقبت‌های ویژه	رشته پرستاری	رشته	رشته علوم	رشته اقتصاد	رشته پرستاری
نوزادان	نوزادان	اپیدمیولوژی	تغذیه	بهداشت	سلامت جامعه

تحصیلات تکمیلی:

گرایش‌های مختلف در مقطع کارشناسی ارشد و دکتری

کارشناسی ارشد	گرایش‌های مقطع دکتری
داخلی جراحی	پرستاری
اطفال	آناتومی
مدیریت	بافت شناسی
سلامت جامعه	اپیدمیولوژی
روان پرستاری	
پرستاری ویژه	
اپیدمیولوژی	
آناتومی	
فیزیولوژی	
بافت شناسی	

بررسی بازار کار و آینده شغلی رشته پرستاری

در صورتی که علاقه‌مند به تحصیل در رشته پرستاری هستید لازم است پیش از انتخاب رشته در خصوص بازار کار این رشته آگاهی لازم را بدست آورید. در رابطه با فرصت های شغلی این رشته لازم است بدانید که استخدام پرستار در بیمارستان ها براساس سطح تحصیلات (کارشناسی، کارشناسی ارشد، دکتری) صورت می گیرد. فارغ التحصیلان رشته پرستاری می توانند در بیمارستان ها، درمانگاه ها، مراکز درمانی و مراکز نگهداری سالمندان و کودکان دولتی و خصوصی به عنوان پرستار شیفت، سرپرستار، سوپروایزر بالینی، سوپروایزر کنترل عفونت، سوپروایزر آموزشی، ریاست پرستاری بیمارستان مشغول به کار شود. لازم به ذکر است که فارغ التحصیلان رشته پرستاری می توانند به صورت مستقل برای تاسیس مرکز بهداشت خصوصی (جهت ارزیابی وضعیت سلامت افراد جامعه) و یا تاسیس مهدکودک اقدام نمایند یا در صنعت برای مراقبت از سلامت و بهداشت کارکنان صنایع مختلف، در سازمان تربیت بدنی و مراکز ورزشی به عنوان یکی از اعضای اصلی تیم مراقبت پزشکی و در آموزش و پرورش فعالیت نمایند.

این رشته یا شغل در اکثر مراکز درمانی دولتی و خصوصی و غیره بصورت شیفت در گردش (صبح، عصر و شب) یا شیفت ثابت می باشد و شرایط محیط کار آن بستگی به نوع مسئولیت و بخشهای بیمارستان و مراکز درمانی که پرستار در آن مشغول به کار است؛ دارد. مثلا یک پرستار که در بخش اورژانس و یا پایگاه اورژانس بیمارستان کار می کند یا پرستاری که در بخش اطفال بیمارستان یا بخش داخلی و جراحی و یا ICU و CCU و یا اطاق عمل از نظر شرایط محیط کار با هم تفاوت دارند.

حقوق و مزایا و شرایط ارتقاء شغل:

حقوق یک پرستار به محل استخدام، موقعیت جغرافیایی و ساعات کار بستگی دارد و اگر استخدام موسسات یا وزارتخانه ها باشد بر اساس قوانین اداره امور استخدامی کشور حقوق ماهانه و ترفیع دریافت می

کند. البته لازم به ذکر است در حال حاضر مبلغ دریافتی ماهانه یک پرستار رضایت بخش نیست و مخصوصا در مراکز خصوصی با حداکثر کار و شیفت های اجباری حداقل دریافتی را به پرستاران می دهند.

آینده نگری درباره شغل با توجه به شرایط اجتماعی:

با توجه به نیازهای جامعه به پرستار و دیدگاه مثبت در خصوص پرستار و موقعیت او در جامعه بخصوص در چند سال اخیر که تحول در این حرفه ایجاد شده است امید است بتوان در جهت بهبود و ارتقاء سطح سلامت و بهداشت عمومی جامعه و مراقبت از بیماران در بیمارستانهای دولتی و خصوصی، مطبها، کلینیکها و پاراکلینیکها و درمانگاهها و سایر بخشهای ارائه کننده خدمات پرستاری تلاش نمود.